

TÜRK TORAKS DERNEĞİ

TÜRK TORAKS DERNEĞİ

SOLUNUM SİSTEMİ ENFEKSİYONLARI ÇALIŞMA GRUBU “COVID-19 AŞILARI VE SARS-COV-2 PANDEMİSİ” BASIN BİLDİRİSİ

Tüm dünyada ve ülkemizde salgın ne yazık ki devam ediyor. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre tüm dünyada 770 milyon vaka sayısı, 7 milyona yakın ölüm ve son yedi gündeki yeni vaka sayısı da 17.546'dır. Dünya salgının 3. Yılında halen salgını gündeminden çıkaramamış, aşı eşitsizliği sorununu hala çözememiştir. 11 Eylül 2023'te FDA (U.S. Food and Drug Administration) Moderna ve Pfizer tarafından 2023-2024 için güncellenen, Omicron varyant XBB.1.5'e karşı hastaneye yatış ve mortaliteyi azaltmak dahil sonuçlar üzerine daha etkili olduğuna dair kanıtlar olan aşılar için acil kullanım onayı verdi. FDA, güncellenmiş bu aşıların güvenli ve etkin olduğunu düşündüklerini; 6 aylık ve daha büyük bireyler için faydalarının risklerinden daha ağır bastığını vurgulamaktadır. Yan etkilerin diğer aşılarla benzer olduğu ifade edilmiştir. Aşıların 12 yaş ve üzeri yaş grubunda onaylandığı, 6-11 yaş aralığında acil kullanıma onay verildiği hatırlatılmıştır. Aynı zamanda COVID-19'da da tıpkı influenzada olduğu gibi her yıl güncellenmiş aşıların uygulanması gerekebileceği ifade edilmiştir (1).

Bir gün sonra 12 Eylül'de CDC (Centers for Disease Control and Prevention)'de aşı önerilerini güncellemiş ve 6 aylıktan büyük herkese aşı önermiştir. Son 2 ay içerisinde aşı yaptırmamış herkesin güncellenmiş aşılar ile aşılması tavsiye edilmiştir. COVID-19'un varyantlarının zamanla değişim göstereceği, buna karşı aşı yanıtının da azalabileceği vurgulanmıştır. Bu sonbahar- kış sezonunda COVID-19 aşılarının yanısıra influenza ve RSV aşılarının da olduğu hatırlatılmıştır (2).

Yakın zamanda yapılan çalışmalarda güncellenmiş aşıların şu an dolaşımda bulunan EG.5 (Eris) ve BA.2.86 (Pirola) dahil olmak üzere varyantlara karşı etkili olduğu gösterilmiş.

Aşıların COVID-19 enfeksiyonuna karşı %100 koruma sağlamasa bile hastalığın daha hafif geçirilmesini sağlayabileceği; hastane yatışı ve ölümlere karşı koruma sağlayacağı, hatta Long-Covid gelişiminin önlenmesinde etkili olabileceği vurgulanmıştır.

Türkiye COVID-19 vaka sayısı olarak Dünya'da 11. Sıradadır (3) ve ne yazık ki halen polivalan aşısı uygulanmaya başlanmamıştır. Kış dönemi ile birlikte tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de influenza gibi viral solunum yolları hastalıklarının artacağı aşıkardır. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, 16.09.2023 tarihinde COVID-19'un Eris varyantının 9 kişide görüldüğünü, bunun endişe sayılmayacak bir gelişme olduğunu bildirmiştir, diğer varyantından bahsetmemiştir. Ancak hem yapılan test sayısının düşüklüğü hem de varyant testlerinin uygulanması ile ilgili, kısıtlılıklar nedeniyle bu rakam yeterince Türkiye'deki vaka sayısını yansıtmamaktadır.

Sağlık çalışanları için özellikle hasta muayene ederken maske kullanması, bu gruba yönelik olarak influenza aşısı temin edilmesi ve risk grupları (elbette sağlık çalışanları öncelikle olmak üzere) varyant mRNA aşısı ile aşılması gereklidir.

Türk Toraks Derneği

Kaynaklar:

1. <https://www.fda.gov/news-events/press-announcements/fda-takes-action-updated-mrna-covid-19-vaccines-better-protect-against-currently-circulating>
2. <https://www.cdc.gov/respiratory-viruses/whats-new/index.html>
3. <https://www.worldometers.info/coronavirus/>